

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030

COM(2014) 15 final

(2014/C 424/06)

Zpravodajka: **paní Sirkeinen**

Dne 8. května 2014 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030

COM(2014) 15 final.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 22. května 2014.

Na 499. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 4. a 5. června 2014 (jednání dne 4. června 2014), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 198 hlasy pro, 23 hlasů bylo proti a 13 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV dospěl k závěru, že:

- sdělení Komise usiluje o větší předvídatelnost politik v oblasti klimatu a energetiky;
- sdělení náležitě zohledňuje rozsáhlé změny a zkušenosti zaznamenané od přijetí politik EU do roku 2020;
- díky nedávným postřehům Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) je navíc příprava politiky EU v oblasti klimatu a energetiky po roce 2020 ještě příhodnější.

1.2 EHSV podporuje:

- návrh stanovit cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o 40 %, neboť je v souladu s cílem 80–95 % snížení do roku 2050 a je zároveň stále ambiciózní;
- návrh společného cíle v minimální výši 27 % podílu energie z obnovitelných zdrojů, přičemž na rozdíl od návrhu Komise považuje za nutné stanovit cíle pro jednotlivé státy;
- záměr Komise předložit poté, co v průběhu letošního roku provede hodnocení stávajících opatření, nové návrhy v oblasti energetické účinnosti;
- návrh nového opakujícího se (cyklického) způsobu řízení.

1.3 EHSV doporučuje:

- uplatňovat nákladově nejefektivnější provádění opatření, aby se minimalizovaly negativní následky a byli chráněni ti nejzranitelnější odběratelé energie;
- zohlednit odvětvové cíle pro energetickou účinnost, například ve stavebnictví, aby byl využit obrovský potenciál této nejslibnější cesty ke splnění cílů energetické politiky nákladově efektivním způsobem;

- vypracovat metody pro přípravu a provádění navrhovaných národních plánů za skutečného zapojení občanské společnosti a stanovit závazné konzultace se sousedními zeměmi předtím, než budou na vnitrostátní úrovni přijata rozhodnutí s dalekosáhlými důsledky;
- učinit rozhodující krok k vytvoření skutečného Evropského energetického společenství prostřednictvím koordinace národních plánů, v prvé řadě kvůli zabezpečení dodávek energie do EU;
- podniknout rozhodné kroky ke snížení velmi vysoké závislosti EU na energii od nespolehlivých dodavatelů, mj. stanovením závazných vnitrostátních cílů v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů energie;
- intenzivněji pomáhat přidruženým zemím, na něž se vztahuje evropská politika sousedství, při budování nízkouhlíkového hospodářství;
- více informovat o plánech zintenzivnění činnosti v odvětvích, která nejsou zahrnuta do systému obchodování s emisemi, především v odvětví dopravy, v zemědělství a ve využívání půdy;
- více informovat o úspěších dosažených při vytváření zelených pracovních míst;
- zajistit dostatečná opatření k předcházení únikům uhlíků v energeticky náročných průmyslových odvětvích;
- důsledně podporovat inovace a výzkum, jež umožňují reálná řešení výzev, a přijímat opatření na podporu výroby zařízení pro nízkouhlíkové hospodářství a zajistit v tomto směru výkonnost průmyslu s pomocí lepší odborné přípravy;
- učinit z mezinárodního rozvoje politik v oblasti klimatu hlavní prioritu a zároveň s tím věnovat větší pozornost přizpůsobení se změně klimatu. Sem patří i prosazování oprávněných zájmů evropských průmyslových odvětví, která jsou kvůli přísnější politice Evropy v oblasti energetiky a ochrany klimatu pod stále větším mezinárodním konkurenčním tlakem, prostřednictvím jednání v rámci WTO a také transatlantického partnerství v oblasti obchodu a investic (TTIP).

2. Úvod

2.1 Od doby, kdy Evropská rada v březnu 2008 vytyčila cíle pro politiku v oblasti klimatu a energetiky 20-20-20 do roku 2020, **se mnohé změnilo. Zaprvé** přišla nejhorsí hospodářská krize od druhé světové války, z níž se Evropa teprve začíná zotavovat a toto zotavení je stále ještě slabé. **Zadruhé**, další hlavní aktéři nenásledovali EU ve stanovení cílů a opatření ke zmírnění změny klimatu. **Zatřetí**, revoluce, kterou představuje těžba břidlicového plynu v USA, změnila poměry na energetické scéně, přinejmenším v odvětvích závislých na zemním plynu, čímž se změnila rovnováha v hospodářské soutěži. **Začtvrté**, v uplynulých několika málo letech prudce stouply maloobchodní ceny za energii ve velké části EU a začaly tak ohrožovat konkurenceschopnost průmyslu a zranitelné spotřebitele. **Zapáté**, nedávný politický vývoj na Ukrajině navíc dramatickým způsobem upozornil na důležitost snížit závislost EU na fosilních zdrojích energie z Ruska. **Zašesté**, v oblasti obnovitelných zdrojů energie došlo k doslova revolučnímu technologickému vývoji, takže náklady na nízkouhlíkovou výrobu energie neustále klesají. EHSV v této souvislosti doporučuje Komisi, aby více šířila svůj rozbor, totiž že „náklady na přechod na nízkouhlíkové hospodářství se zásadně neliší od nákladů, k nimž dojde v každém případě z důvodu nutnosti obnovit stárnoucí energetický systém, rostoucích cen fosilních paliv a uplatňování stávající politiky v oblasti energetiky a klimatu. Nicméně u nákladů na energetický systém se do roku 2030 očekává jejich nárůst na zhruba 14 % HDP ve srovnání s 12,8 % v roce 2010. Dojde však k většímu posunu od výdajů na paliva směrem k inovativním řešením s vysokou přidanou hodnotou, což povzbudí investice do inovativních výrobků a služeb a povede k vytváření pracovních míst a hospodářskému růstu, jakož i ke zlepšení obchodní bilance Unie.“ **Zasedmé**, v některých členských státech byly navíc vypracovány zajímavé koncepce decentralizované výroby energie na základě obnovitelných zdrojů energie s přímým zapojením občanské společnosti. Z nich je patrné, že aktivní a přímé zapojení občanů, obcí a regionů do výroby energie umožňuje najít nové způsoby přidání regionální přidané hodnoty, což značně zvyšuje společenskou přijatelnost nové politiky v oblasti klimatu a energetiky. A konečně **zaosmé**, je stále jasnější, že v technologickém prvenství v oblasti obnovitelných zdrojů energie drímá značný hospodářský potenciál pro budoucnost a že regionální rozvoj a energetickou politiku lze navzájem skloubit.

2.2 V plnění cílů vytyčených pro rok 2020 došlo ke **značnému pokroku**. Emise skleníkových plynů byly v roce 2012 o 18 % nižší než v roce 1990 a vzhledem k dosud přijatým opatřením se očekává, že do roku 2020 dále poklesnou o 24 % a do roku 2030 o 32 %. Podíl energie z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energie dosáhl v roce 2012 13 % a Evropská komise očekává, že do roku 2020 vzroste na 21 % a do roku 2030 na 24 %. Energetická náročnost hospodářství EU poklesla mezi lety 1995 a 2011 o 24 %, přestože se zdá, že orientační cíl 20 % zvýšení energetické účinnosti nebude splněn. Tato čísla lze z části vysvětlit dlouhodobým hospodářským útlumem, únikem uhlíku a lepší energetickou účinností.

2.3 Budoucí výzvy jsou však stále závažnější a vyžadují přijetí okamžitých opatření. Mezivládní **panel pro změnu klimatu** (IPCC) nedávno uveřejnil části své páté hodnotící zprávy, z níž vyplývá, že se celosvětové emise skleníkových plynů i přes přijetí politik ke zmírnění změny klimatu vyhouply na nebyvalou úroveň. Podle IPCC mohou pouze zásadní změny v institucích a technologiích a mohutné investice zvýšit naději, že globální oteplování nepřekročí limit 2 °C.

2.4 V roce 2008 Evropská rada v souladu s mezinárodním závazkem zastavit globální oteplování na 2 °C rozhodla **snížit emise skleníkových plynů do roku 2050 o 80–95 %**. Komise předložila odpovídající plány pro klima a energetiku do roku 2050.

2.5 **EHSV aktivně podpořil** a pozorně sledoval rozhodování o politice EU v oblasti klimatu a energetiky a její provádění. Byla přijata četná související stanoviska vypracovaná na základě žádosti o vypracování nebo z vlastní iniciativy Výboru, například stanoviska k mezinárodním jednáním v oblasti klimatu ⁽¹⁾, k Evropskému energetickému společenství ⁽²⁾, k nákladům na energii ⁽³⁾, k energetické chudobě ⁽⁴⁾ a naposledy i k tržním nástrojům pro nízkouhlíkovou ekonomiku ⁽⁵⁾.

2.6 Toto stanovisko navazuje na předešlá stanoviska a doplňuje je. Stejně jako ostatní stanoviska EHSV je výsledkem kompromisu mezi různými lišícími se názory. Zabývá se však pouze sdělením Rámcem politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030 ⁽⁶⁾, ke zbývajícím částem balíčku – reformě systému pro obchodování s emisemi ⁽⁷⁾, sdělení o cenách energie ⁽⁸⁾, doporučením k břídlivému plynu ⁽⁹⁾ a sdělení o obnově evropského průmyslu ⁽¹⁰⁾ – vydá EHSV samostatná stanoviska.

3. Rámec navrhovaný Komisí

3.1 Komise předložila v rámci sdělení o politice v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 zmíněném v odstavci 2.8 **balíček návrhů** vypracovaný na základě plánů pro klima a energetiku do roku 2050, zelené knihy k veřejné konzultaci a posouzení dopadů.

3.2 Komise navrhuje **cíl 40 % snížení emisí skleníkových plynů** oproti úrovni v roce 1990. Odvětví zahrnutá do systému obchodování s emisemi musí dosáhnout 43 % snížení ve srovnání s rokem 2005 a odvětví, která do tohoto systému zahrnutá nejsou, snížení ve výši 30 %. Roční míra snížení emisního stropu se po roce 2020 zvýší ze současných 1,74 % na 2,2 %. Cíl pro odvětví nezahrnutá do systému obchodování s emisemi bude členskými státy stanovován převážně stejným způsobem jako doposud.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 67, 6.3.2014, s. 145–149.

⁽²⁾ Úř. věst. C 68, 6.3.2012, s. 15–20.

⁽³⁾ Úř. věst. C 198, 10.7.2013, s. 1–8.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 341, 21.11.2013, s. 21–27.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 226, 16.7.2014, s. 1.

⁽⁶⁾ COM(2014) 15 final.

⁽⁷⁾ Stanovisko EHSV k systému EU pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku), EESC-2014-00800-00-00-AC-TRA.

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV k cenám energie a energetickým nákladům, EESC-2014-01113-00-00-AC (viz strana 64 tohoto Úředního věstníku).

⁽⁹⁾ Stanovisko EHSV k těžbě uhlovodíků frakováním, EESC-2014-01320-00-00-AC-EDI (viz strana 34 tohoto Úředního věstníku).

⁽¹⁰⁾ Stanovisko EHSV Za obnovu evropského průmyslu (dosud nezveřejněno v Úředním věstníku), EESC-2014-00746-00-00-AC.

3.3 Komise navrhuje cíl v **minimální výši 27 % podílu energie z obnovitelných zdrojů** na konečné spotřebě energie v EU. Tento cíl je na úrovni EU závazný, nicméně se neplánuje ho rozdělit mezi členské státy. Proto zůstává nejasné, koho lze v případě jeho nedodržení učinit zodpovědným. Podíl energie z obnovitelných zdrojů v sektoru elektřiny by se zvýšil z nynějších 21 % na 45 % v roce 2030.

3.4 K energetické **účinnosti** nebyly předloženy **žádné návrhy**. Do poloviny roku 2014 bude předloženo hodnocení provádění směrnice o energetické účinnosti a na jeho základě budou zváženy další návrhy.

3.5 Komise navrhuje **reformu systému obchodování s emisemi** ⁽¹¹⁾ vytvořením rezervy tržní stability a předložila v tomto ohledu příslušný návrh nařízení.

3.6 Zabývá se rovněž **hospodářskou soutěží na integrovaných trzích** a podporou bezpečnosti dodávek energie. Komise předložila samostatné sdělení k problematice **cen energie** ⁽¹²⁾.

3.7 Komise navrhuje **nový systém řízení** na základě národních plánů.

3.8 Za účelem lepšího zhodnocení pokroku se navrhuje **širší soubor** ukazatelů.

3.9 Zmíněny jsou i klíčové **doplňující politiky** v oblastech zemědělství a využívání půdy, zachycování a ukládání CO₂, inovací a financování.

3.10 Komise v neposlední řadě podává stručný přehled **mezinárodní situace** ve snižování emisí skleníkových plynů.

4. Připomínky EHSV k rámci do roku 2030

4.1 EHSV vítá sdělení, neboť usiluje o **větší předvídatelnost** cílů politik v oblasti klimatu a energetiky i v budoucnosti. Stabilní a předvídatelný regulační rámec a zejména jeho jednotné uplatňování jsou předpokladem pro činné dlouhodobých rozhodnutí a značných investic, jež jsou nezbytné k nasměrování rozvoje žádoucím směrem.

4.2 Důležitým prvkem předvídatelnosti je myšlenka, aby nejpodstatnější části **rámce** politiky v oblasti klimatu a energetiky **do roku 2020** zůstaly nezměněny.

4.3 Ve sdělení jsou však rovněž **zohledněny rozsáhlé změny**, k nimž došlo od přijetí politiky na období do roku 2020. Nehledě na potřebu předvídatelnosti je nynější politiky nutné změnit kvůli problémům souvisejícím s měnicími se mezinárodními souvislostmi, nutnosti hospodářské obnovy, větší konkurenceschopnosti a rostoucím nákladům na energii.

4.4 Velkou dlouhodobou hrozbou pro naši planetu, pro blaho budoucích generací, ale i pro hospodářství jako takové je globální oteplování. Již dnes nás stojí hodně peněz. EU musí zaměřit své úsilí na cíl snížit emise skleníkových plynů o 80–95 % do roku 2050. **EHSV podporuje návrh Komise stanovit na rok 2030 cíl ve výši 40 %**, přestože ho lze považovat za **ambiciózní**. Podle posouzení dopadů, které sdělení provází, by k tomu, aby se pokračovalo ve snižování emisí v souladu s cílem vytyčeným pro rok 2050, stačil cíl ve výši 35 %.

4.5 Když se v roce 2008 rozhodlo o cíli do roku 2020, jenž předpokládal snížení emisí o 20 % oproti výchozí hodnotě z roku 1990, byly emise již o 10 % nižší než ve výchozím roce 1990. Nyní se zdá, že do roku 2020 bude dosaženo snížení o 24 %, což znamená snížení o 14 % během 11 let. **Během 10 let by mělo dojít k dalšímu poklesu o 16 %**, což by vzhledem k technologickému pokroku, poklesu nákladů při zavádění obnovitelných zdrojů energie a růstu nákladů na energii z fosilních zdrojů mohlo být uskutečněno bez větších obtíží. Úsilí vytyčené v roce 1990 však bylo značně ulehčeno díky hospodářskému útlumu, mohutným restrukturalizacím v ekonomikách bývalých komunistických zemí a v důsledku uplatňování mechanismů Kjótského protokolu.

⁽¹¹⁾ COM(2014) 20 final.

⁽¹²⁾ COM(2014) 21 final.

4.6 Má-li však být tento cíl splněn bez negativních dopadů na další – hospodářské a sociální – aspekty udržitelnosti, je mimořádně důležité **zajistit nákladově nejefektivnější opatření** k jeho uplatňování. Proto EHSV vítá, že Komise již nevytyčuje žádné cíle u jedné z nejdražších variant snižování emisí skleníkových plynů, totiž v sektoru biopaliv. EHSV to doporučoval již v roce 2008⁽¹³⁾. V tomto ohledu by se mělo důkladně posoudit a široce prodiskutovat využívání mechanismů flexibility, jež Komise nyní navrhuje po roce 2020 vyloučit, přičemž by se při tomto posouzení měly zohlednit zjištěné problémy i přínosy globální nákladové efektivity a rozvoje mezinárodní spolupráce v oblasti klimatu.

4.7 Politiky budou mít různý dopad na různá hospodářská odvětví. Opatření proto musí být koncipována a nasměrována velmi pečlivě, aby se **minimalizovaly negativní následky** a byli chráněni ti nejzranitelnější odběratelé energie. Přejít na nízkouhlíkové hospodářství musí být spravedlivý. Klíčovými otázkami jsou školení, kvalitní pracovní místa a účast zaměstnanců, případně i kompenzační opatření.

4.8 EHSV rovněž **podporuje návrh Komise na společný cíl alespoň ve výši 27 % podílu energie z obnovitelných zdrojů**. Zatímco 40 % cíl v oblasti snížení emisí skleníkových plynů lze považovat za důležitý signál politiky v oblasti klimatu i pro nadcházející jednání v rámci COP 20/COP 21, je rozvoj energie z obnovitelných zdrojů naproti tomu spíše cílem pro energetickou politiku, aby klesla momentální příliš vysoká závislost na dovozu. EHSV kritizuje skutečnost, že nemají být určovány žádné závazné individuální cíle pro každý jednotlivý členský stát. Je zcela nepochopitelné, jak chce Komise bez vnitrostátních individuálních cílů prosadit a kontrolovat plnění této cílové hodnoty, nebo ho i případně trestat.

4.9 Větší **energetická účinnost** je nejslibnější možností, jak nákladově efektivním způsobem usilovat o splnění všech cílů energetické politiky – v oblasti životního prostředí, hospodářství a bezpečnosti dodávek energie. Možnosti jsou značné, nutné jsou však radikální kroky. EHSV očekává, že Komise v průběhu letošního roku na základě svého hodnocení předloží účinná politická opatření, v nichž bude zohledněna široká paleta otázek, jež je v této oblasti potřeba řešit. Musí se vzít v úvahu zkušenosti se stávajícím legislativním rámcem, jenž byl schválen teprve nedávno. Co se týče cílů, mohlo by se uvažovat o odvětvových cílech, zejména aby byl využit značný potenciál odvětví stavebnictví a dopravy.

4.10 **EHSV vítá nový způsob řízení** navrhovaný Komisí, včetně opakujícího se (cyklického) procesu vypracování národních plánů. Vypracování těchto plánů by mohlo být dobrou příležitostí k zapojení jak zainteresovaných stran, tak i širší občanské společnosti do problematiky energetické politiky, včetně úsilí o její provádění. Nejdůležitějším aspektem návrhu je požadavek na **konzultace sousedních zemí**, jež by měly závazně proběhnout předtím, než budou na vnitrostátní úrovni přijata rozhodnutí, která by mohla mít dalekosáhlé důsledky pro třetí strany, a jež by mohly být rozhodujícím krokem k vytvoření skutečného **Evropského energetického společenství**. Kombinací různých vnitrostátních zdrojů a přístupů, a tím i různou skladbou zdrojů energie, by mohly vzniknout nákladově efektivní regionální systémy a trhy, což by přispělo k vyváženosti, přiměřenosti a bezpečnosti dodávek energie. EHSV proto vyzývá členské státy, aby se k účinnému způsobu řízení vyjádřily kladně a aby spolu s Komisí a občanskou společností rozhodly, jak by bylo možné ho provádět. Tento nový způsob řízení by měl být transparentní, měla by do něj být zapojena občanská společnost a zároveň by měl minimalizovat dodatečnou administrativní zátěž pro členské státy.

4.11 Při výkonu práva členských států na jejich **vlastní rozhodnutí o skladbě zdrojů energie** je hlavním cílem udržitelnost a diverzifikace. Z obou důvodů bude i nadále nutné zvyšovat využívání obnovitelných zdrojů energie včetně dalších zdrojů s nízkými emisemi. Politiky EU nesmí členské státy, které chtějí využívat jadernou energii nebo domácí zdroje energie (včetně nekonvenčních plynů), nutit, aby od toho ustoupily.

4.12 Je třeba intenzivněji pomáhat přidruženým zemím, na něž se vztahuje evropská politika sousedství, při budování nízkouhlíkového hospodářství, usnadnit jim přístup k příslušným technologiím a podporovat výzkumná střediska v daných zemích, jež se na tuto oblast specializují.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 198, 10.7.2013, s. 56.

4.13 V posledních několika týdnech se upozorňovalo na problém velmi vysoké závislosti EU na fosilní **energii od nespolehlivých dodavatelů** a tato problematika si zaslouhuje maximální pozornost. Musí být přijata důrazná opatření k diverzifikaci dodávek energie, jak se uvádí v odstavci 4.10, přičemž je potřeba se zaměřit zejména na trvale dostupné zdroje, které budou produkovat co možná nejméně emisí. K diverzifikaci zdrojů dodávek je rovněž nutné vytvořit skutečný vnitřní trh s energií a vytyčit společnou vnější energetickou politiku.

4.14 EHSV vítá návrh používat za účelem přesnějšího hodnocení pokroku širší soubor **ukazatelů**. Nejzávažnější překážkou vytvoření skutečného vnitřního trhu s energií je i nadále nedostatečná přeshraniční přenosová kapacita. Správným způsobem sledování pokroku v této oblasti je monitorování vývoje rozdílů v cenách mezi regiony a zeměmi.

4.15 Komise má v tomto ohledu důležitou úlohu spočívající v zajištění **rovných podmínek** postupným odstraňováním škodlivých dotací a kontrolováním programů veřejné podpory⁽¹⁴⁾. To by se mělo vztahovat i na podporu poskytovanou v rámci systému obchodování s emisemi, jejímž účelem je vykompenzovat průmyslovým odvětvím, v nichž hrozí únik uhlíku, nepřímé náklady vzniklé v důsledku změny klimatu, např. vyšší ceny elektřiny. Tyto kompenzace by měly být zaváděny systematicky v celé EU, aby se předešlo narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy. EHSV rovněž přijal samostatné stanovisko k návrhu reformy systému obchodování s emisemi⁽¹⁵⁾. Komise se musí zasazovat o zajištění rovných podmínek i na mezinárodní úrovni, což znamená, že je tuto otázku třeba řešit v rámci jednání ve WTO a také v rámci dohody TTIP.

4.16 Důležitou součástí národních energetických plánů jsou politiky pro **odvětví, která nejsou zahrnuta do systému obchodování s emisemi**. Mimořádně významné je odvětví dopravy a výroby tepla. EHSV se již několikrát vyjadřoval k politice v oblasti biopaliv, a odkazuje tedy na příslušná stanoviska⁽¹⁶⁾.

4.17 **Zemědělství a využívání půdy** přispěje ke zmiřování změny klimatu svým dílem, nicméně příslušné politiky vyžadují důkladnější analýzu a úvahy. Udržitelná biomasa ze zemědělství a lesnictví musí sehrát svou úlohu v diverzifikaci zdrojů energie. Pokud by byl sektor změn využívání půdy zahrnut mezi cíle pro odvětví nezahrnutá do systému obchodování s emisemi, musel by být v plné výši odečten čistý přírůstek propadu uhlíku v lesích.

4.18 Ve sdělení rovněž chybí **informace o úspěších dosažených v tvorbě nových zelených pracovních míst**, jež byla důležitým cílem při rozhodování o cílech 20-20-20. Dosavadní studie poukazují na nulový či jen malý čistý pozitivní dopad na zaměstnanost, zatímco struktura pracovních míst se radikálně mění.

4.19 Patrně došlo ke značné **ekologizaci stávajících aktivit** v EU, jak dokládá například podstatně větší energetická účinnost zpracovatelských průmyslových odvětví. Odvětví s vysokou energetickou náročností byla doposud schopná reagovat na výzvy změny klimatu zvýšením své účinnosti, ale protože většina potenciálu již byla využita, mělo by se riziko úniku uhlíku brát v budoucnu podstatně vážněji.

4.20 Mnoho **energeticky náročných odvětví** v Evropě soupeří na otevřených světových trzích, aniž by měla možnost zahrnout do svých cen jednostranné dodatečné náklady, a proto jim hrozí únik uhlíku. Tato odvětví jsou rovněž ve většině případů v celosvětovém měřítku nejvíce energeticky a uhlíkově účinná. Za těchto okolností by únik uhlíku mohl dokonce způsobit i zvýšení celosvětových emisí. Politiky EU by tedy neměly vést ke zvýšení přímých ani nepřímých nákladů na energii v těchto odvětvích, nebo by měly obsahovat jasná pravidla, jak by tyto vyšší náklady bylo možné kompenzovat. Předpisy o předcházení úniku uhlíku musí umožňovat zcela volné přidělování emisních povolenek na základě technicky splnitelných měřítek, dokud nové technologie nebudou s to umožnit podstatné snížení emisí ekonomicky schůdným způsobem.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 226, 16.7.2014, s. 28.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 177, 11.6.2014, s. 88.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 198, 10.7.2013, s. 56.

4.21 Nejlepším reálným řešením výzev politiky v oblasti klimatu a energetiky jsou **inovace**. EU a členské státy i další finanční subjekty musí začít důrazně jednat, aby tento potenciál využily, a sice tím, že budou podporovat zavádění nových technologií a snahy o riskantnější průlomové inovace. Bez skutečně zásadních technologických skoků v mnoha odvětvích nelze splnit dlouhodobé cíle. K vyvinutí těchto inovací potřebujeme konkurenceschopný průmysl. Ten bude po přizpůsobení se této výzvě schopný i nadále konkurovat a upevňovat svou pozici. Klíčovým faktorem k dosažení tohoto cíle je odborná příprava na vysoké úrovni. Odvětví, jež se specializují na výrobu zařízení pro nízkouhlíkové hospodářství, mohou přispět ke konkurenceschopnosti evropského hospodářství a zvýšit dostupnost těchto zařízení. Pro tento účel je nutné kombinovat výzkumnou činnost a podpůrná opatření.

4.22 K řešení problematiky změny klimatu a zajištění nepřerušovaných dodávek bezpečné a cenově přijatelné energie pro všechny v Evropě je nutná změna přístupu a chování u všech. Ať se již političtí činitelé v EU rozhodnou pro jakékoli směřování politiky, její hladké **provádění závisí na** včasném **zapojení** všech zainteresovaných stran. Jak se uvádí v odstavci 4.9, hraje významnou roli občanská společnost a tu může EHSV podpořit.

4.23 **Nejdůležitější** otázkou související s politikou v oblasti klimatu však je **vývoj na mezinárodní scéně**. Rámec politiky představený v předmětném sdělení by podstatnou měrou snížil současný 11 % podíl EU na celosvětových emisích skleníkových plynů. Mezinárodní energetická agentura dospěla k závěru, že dokonce i za stávající politiky by podíl EU klesl do roku 2035 na 7 %. Evropa nese zvláštní historickou odpovědnost za boj proti změně klimatu, ale sama by v úsilí o zastavení změny na 2 stupních příliš mnoho nezmohla. Klíčovými cíli politik EU jsou ambiciózní mezinárodní dohoda a její účinné provádění. Nebudou-li naplněny, mohla by být EU přinucena své politiky přehodnotit. Zároveň s tím je třeba věnovat mnohem větší pozornost a úsilí **přizpůsobení se** změně klimatu, které již nelze nadále opomíjet.

V Bruselu dne 4. června 2014

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Henri MALOSSE
